

BORNHOLMS ÆLDRE RÅD

Blå anemoner i Kleven

ÅRSBERETNING 2024

Forord til årsrapport for Bornholms Ældreråd 2024.

Der er nu gået tre år af denne valgperiode, hvor 2025 er året, hvor der skal vælges et nyt Ældreråd. Dette vil ske i efteråret 2025 umiddelbart før kommunevalget. Bornholms Ældreråd har for nuværende 11 medlemmer. Lovgivningen på området foreskriver mindst 5 medlemmer. Når vi sammenligner os med andre ældreråd, så ligger vi i den høje ende. Derfor vil vi foreslå Kommunalbestyrelsen, at Ældrerådet fremover består af 9 medlemmer.

I 2023 blev Ældrerådet beskåret med 100.000 kr. svarende til ca. en tredjedel af den tidligere ramme. Dette har medført nedlæggelse af den koordinerende gruppe, omlægning af vores ordinære møder samt at følgegruppen for Kultur, Teknik- og Miljø kun afholder møde hver anden måned. En anden konsekvens af denne besparelse er, at deltagelse i kurser i regi af Danske Ældreråd samt arrangementer for ældre ikke er muligt. Deltagelse i Danske Ældreråds årlige repræsentantskabsmøde for ældre er reduceret til deltagelse af de to delegerede medlemmer som Bornholms Ældreråd har.

Budgetforliget i 2024 indebærer, at Bornholms Ældreråd yderligere beskæres med ca. 82.000 kr. Dette har medført, at stemningen i Ældrerådet er trykket. Man føler ikke, at der er respekt om det arbejde, der udføres i rådet. I skrivende stund pågår forhandlinger med borgmesteren om arbejdsforholdene i Ældrerådet.

I Finanslov 2025 har regeringen fjernet 2,4 mio. kr. i tilskud til Danske Ældreråd, hvilket indebærer at ældre- og seniorrådenes paraplyorganisation og forhandlingspart på Christiansborg står i fare for at blive nedlagt. Samtlige ældre- og seniorrådsformænd i hele landet har sendt en indsigelse til ældreministeren. Ældreministeren har nu besluttet at de 2,4 mio. kr. skal fordeles til ældre- og seniorrådene i landets kommuner, men som et bloktilskud. Dette indebærer, at respektive kommuner kan beslutte at disse penge skal anvendes til alt andet, f.eks. lapning af huller i vejene. Denne model er ikke tilfredsstillende.

Ældrerådet følger kommunens budgetproces meget nøje. I 2024 har vi udarbejdet et høringssvar på seks sider i konsekvens af det sparekatalog, der blev udsendt ultimo juni 2024. Der var mange grimme besparelsesforslag som rengøring hver tredje uge, inddragelse af klippekort m.m. Heldigvis viste politikerne forståelse for at ældreområdet er hårdt presset. Derfor blev der indgået et budgetforlig primo september, hvor ældreområdet blev skånet for de værste besparelser.

Ældrerådet vil fremover foreslå en anden budgetproces. Embedsværket udarbejder loyalt hvert år et sparekatalog ud fra en besparelsesramme der er politisk besluttet. Mange af forslagene er på forhånd politisk uspiselige, men giver anledning til forundring og ikke mindst bekymringer blandt borgerne. Der bør findes en model, hvor kun realistiske spareforslag bliver sendt i høring.

Ældrerådet har med interesse fulgt regeringens nye ældrereform og kommende ny ældrelov. Banebrydende ændringer, hvor vi håber at der bliver mere tid til omsorg og pleje i stedet for stringente regler og dokumentation. Forhåbentlig vil dette indebære bedre arbejdsmiljø og større arbejdsglæde for de ansatte, hvor området nu er præget af højt sygdomsfravær og personale der løber meget hurtigt.

Et område der har givet anledning til mange henvendelser til Ældrerådet er den nye affaldsordning med sortering og ændrede regler for afhentning af affald m.m. Ældrerådet har en repræsentant i BOFA's brugerråd, der har fulgt implementeringen. Der er stadig uløste problemer blandt andet for borgere der lovligt bor i deres sommerhus hele året. Her er ældre borgere der ikke kan gå til en Miljø flere hundrede meter fra bopælen.

Bornholms Ældreråd er repræsenteret i Region Hovedstadens Forretningsudvalg for ældre, hvor formanden for Bornholms Ældreråd har en fast plads. Her bringes Bornholms interesser frem blandt andet på hospitalsområdet. Ligeledes har Ældrerådet plads i Region Hovedstadens Ældreråd, hvor alle regionens kommuner er repræsenteret.

Dialogen med Socialudvalget er blevet tættere det sidste års tid efter ønske fra Socialudvalgets formand Renè Danielsson. Der afholdes to årlige møder med udvalget, hvilket vi sætter stor pris på.

Ældrerådet har en god dialog med Bornholms repræsentanter i Region Hovedstaden, Leila Lindèn og Carsten Scheibye. Tak for det.

Som det fremgår af denne beretning så er Ældrerådet repræsenteret i mange bestyrelser, råd og nævn. Jeg vil gerne på Ældrerådets vegne udtrykke min tak for et godt og konstruktivt samarbejde.

Ligeledes skal der lyde en stor tak til alle i Center for Ældre. I udfører dagligt et stort arbejde til gavn for de ældre og svage borgere.

Endelig skal der lyde en tak til kommunen for støtte til Ældrerådet i det daglige arbejde. Ikke mindst til velfærdsdirektør Trine Dorow og rådets sekretær Kell Hansen, der altid er til rådighed med hjælp og kvalificerede svar og støtte.

Erik A. Larsen
Formand for Bornholms Ældreråd

Ældrerådets sammensætning, formål og opgaver.

Bornholms Ældreråd er et folkevalgt, rådgivende og høringsberettiget organ. Der er valg til ældrerådet hver fjerde år, normalt samme år som valget til kommunalbestyrelsen. Alle kommunens borgere over 60 år er stemmeberettiget og opstillingsberettiget. Bornholms Ældreråds vigtigste formål er at rådgive kommunalbestyrelsen i alle sager, der vedrører ældre. Det er desuden ældrerådets opgave at varetage de ældre medborgeres interesser på alle områder, der er af betydning for deres trivsel i kommunen, det gælder sociale, sundhedsmæssige, forebyggende, kulturelle, trafikale såvel som bolig- og byplanmæssige forhold.

Medlemmer i den forgangne periode:

Erik A. Larsen: Formand
Vibeke Møller Jensen: Næstformand
Anita Mortensen: Formand for Social- og Sundhedsgruppen
Jan Harvest: Formand for Kultur, Teknik og Miljøgruppen
Dorrit Yvonne Dahl.
Inger Lassen Kaspersen
Lis Hansen
Gert Johansson
Susanne Ingetraut Andersen
Kent Kure Johnsen
Følmer Lynggaard
Sekretær: Kell Hansen, Konsulent og udvalgssekretær i BRK.

Bornholms Ældreråd har ikke nogen selvstændig hjemmeside, men info kan findes på BRK's hjemmeside.

Bornholms Ældreråd har valgt at dele opgaverne op i følgende grupper.

Følgegruppen vedrørende Kultur, Teknik og Miljø. (KTM)
Følgegruppen vedrørende Sociale forhold og Sundhed. (SOS)

Følgegruppen vedrørende Kultur, teknik og miljø.

Følgegruppen består af Jan Harvest, der er formand, Susanne Andersen (der afløste Else-Marie Andersen ved hendes bortgang), Lis Hansen, Kent Kure Johnsen og Inger Lassen Kaspersen.

Følgegruppen afholder ca. 5 møder om året, hvor gruppen hver gang har beskæftiget sig med diverse udvalgs arbejdsområder og kommer med indstillinger til Ældrerådet.

Teknik- og Miljøgruppen arbejder bl.a. med det forberedende arbejde med diverse høringssvar til godkendelse i Ældrerådet.

Herudover er gruppen repræsenteret i:

- Bornholms energi og forsyningselskab BEOF
- Bornholms Affaldsbehandling BOFA's brugerråd
- Bornholms Amts Trafikselskab BAT's brugerråd
- Politiets lokalråd
- TV2s repræsentantskab
- Trafikkontaktrådet

For tiden arbejder gruppen med:

- Transportområdet (færgeudbud mv)
- Affaldshåndtering i samarbejde med BOFA
- Ældreboliger – som er en langsigtet proces
- Kollektiv trafik
- BEOF

Transportområdet 2024

Jan Harvest sidder i Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm på vegne af Bornholms Ældreråd. Vi har i årets løb afholdt 3 møder i Kontaktrådet.

Rådets formål er at samle og koordinere det bornholmske samfunds holdninger til synspunkter og ønsker til trafikbetjeningen af Bornholm.

Rådet består af 21 medlemmer repræsenterende – overordnet set – turismen, events, personer (herunder pendlere, fastboende incl. unge, ældre og patienter) og gods (omfattende såvel industrien, fremstillingsvirksomheder som detailhandlen)

Det er således en blandet landhandel med mange ikke altid sammenfaldende interesser.

Som medlem af Ældrerådet har jeg prøvet at varetage følgende:

- masser af afgang (Bornholmslinjen)
- lave priser
- lave priser på Øresundsbroen
- god komfort
- tilgængelighed (færgerne, terminalerne, busserne)
- fremtiden
- korridor Sverige

Men dette er ikke altid let.

Jan Harvest

BAT (Bornholms Amts Trafikselskab)

Det har været et år med besparelser og mange udfordringer for BAT. Ældrerådet har set med bekymring på at der bl.a. er sparet en Bybus væk, og der er indført en ny rejsebillet app til køb af billetter. En positiv ting er at klippekortene overlevede i denne omgang. Ældrerådet følger udviklingen som medlem af BAT's brugerråd.

Lis Hansen
medlem af brugerrådet

Boligområdet

Der mangler boliger til fastboende på Bornholm og dette har Ældrerådet beskæftiget sig en del med i 2024. Der har været kontakt til mange aktører, men stigende renter og inflation har betydet at flere investorer har trukket sig.

Sidst på året er der heldigvis kommet gode nyheder, idet et par projekter bl.a. Æbleløkkerne ser ud til at blive realiseret. Første etape af renoveringen af "Søborgstrædet" er afsluttet og beboerne flyttet ind i deres nye lejligheder. Samtidig har BRK dialog med investorer og boligforeninger om nye mulige byggerier.

Ældrerådets mest synlige bidrag har været afholdelse af et café møde om "Fremtidens boligformer på Bornholm". Mødet blev afholdt den 11. september i BRK's mødelokale på Snorrebakken.

Der var oplæg fra:

- Karina Lauridsen KL – Boligkontoret Danmark
- Majbritt Tønnesen MT Bornholms Boligselskab
- Linda Kofoed- Persson LKP, KB/BRK

Karina Lauridsen talte om den strategiske planlægning forud for planlægning af nyt byggeri, især med fokus på de påtænkte beboere i et nybyggeri og deres behov. Hun bemærkede at Bornholm adskilte sig fra resten af landet ved at relativt flere bor i ejerboliger. Boligerne er typisk større med

flere m² per beboer, færre bor i almene boliger, samt at Bornholm har en væsentlig større andel af ældre.

Boligkontoret gennemfører undersøgelser af behov og muligheder flere steder i landet, og der er en stigende interesse for boliger med en eller anden form for fællesskab, samt mindre boliger. Fællesskabet giver mulighed for en bedre arealudnyttelse og beboerne kan deles om grønne områder/gæsteværelser/festlokaler/kreative værksteder m.m.

Majbritt Tønnesen talte om situationen på Bornholm hvor Boligselskabet har flere mindre tilbud om almene boliger. Der er et mindre byggeri projekteret i Aakirkeby, bestående af enheder på henholdsvis 65 og 85 m², alle såkaldte "tilgængelighedsboliger" hvor der er nem adgang for alle, også dårligt gående og kørestolsbrugere.

Boligselskabet forventer at der i fremtiden vil være vægt på fællesskabet i de almene boliger, samt mangfoldighed på tværs af alder og behov.

Linda Kofoed-Persson talte om BRK's initiativer og overvejelser. Der er nye projekter på vej i Allinge og Hasle, og der afholdes møder med interesserede parter i november, herunder et muligt byggeri på DGI grunden på Torneværksvej som forventes afklaret inden årets udgang.

Der var stor spørgelyst blandt deltagerne, og alle fik mulighed for at udfylde et spørgeskema om egne ønsker til en fremtidig boligform.

Deltagerne var hovedsagelig i aldersgruppen 70+, bosiddende i Rønne, boende i ejerbolig og havde et ønske om indenfor en tiårig periode at flytte i andelsbolig i Rønne. Størsteparten af deltagerne ønskede "egen bolig med mulighed for fællesskab" med en blandet beboersammensætning og let adgang for gangbesværede.

Inger L. Kaspersen

Medlem af gruppen Kultur, Teknik og Miljø

Følgegruppen vedrørende Social og Sundhed (SOS-gruppen).

Følgegruppen består af: Folmer Lynggaard, Dorrit Yvonne Dahl, Gert Johansson, Anita Mortensen (formand for gruppen).

Følgegruppen har afholdt 9 møder i 2024.

Vores gruppe har beskæftiget sig med Social- og Sundhedsområdet for ældre borgere, og vi har i løbet af året deltaget i flere aktuelle debatter i medierne bl.a. angående problemer m.h.p. for lidt tid til rengøring eller manglende levering af de visiterede ydelser.

Desværre modtager vi stadig mange henvendelser fra ældre borgere og deres pårørende. Det drejer sig om for lidt visiteret tid til hjælpen i eget hjem, både rengørings og plejeopgaver. Dette både i hjemmeplejen samt på Plejehjem og Centre.

Det er meget op i tiden at opfordre borgere der har brug for hjælp, til at anskaffe sig nyere teknologi eks. robotstøvsugere og opvaskemaskiner, det er imidlertid ikke alle der hverken er i stand til at bruge disse, eller har råd til at anskaffe dem.

Det nye affaldssystem som pr. 1. oktober er startet op er heller ikke uden problemer for ældre borgere som ikke er så mobile.

Desværre er der også stadig oplysninger om for meget ufaglært personale.

Vi har i vores gruppe:

- Forberedt høringssvar vedrørende Plejehjem og Centres tilsynsrapporter.
- Forberedt høringssvar til Hjemmeplejens tilsynsrapporter. Dette drejer sig både om de kommunale tilsynsrapporter samt rapporter fra Styrelsen for patientsikkerhed.
- Vi har fået emner til kommentering samt er blevet orienteret om Risikobaserede tilsyn.

Der er for nylig her i slut oktober 2024 kommet en rapport fra Ældreministeriet. Som noget nyt vil der fra næste år 2025 og fremover kun komme et tilsyn hvert 5. år i Hjemmeplejen og Plejehjem/Centre. Der vil så til gengæld blive oprettet en ældrelinje hvor ældre/pårørende og personale kan henvende sig ved behov.

Renè Danielsson, formand for social- og sundhedsudvalget deltog i vores ældrerådsmøde den 20.02.24. Ældrerådet har været på besøg på Klippebo den 26.03.24. til fremvisning samt information. Konstitueret leder Lene Olsen stod for besøget.

Vi har deltaget i Beboer-Familierådsmøde med Plejehjem og Centre den 04.04.24. hvor Gert Johansson og Dorrit Dahl deltog samt den 16.09.24. hvor Gert Johansson og Anita Mortensen deltog. Det har været gode møder bl.a. med information om nye tiltag på Plejehjem og Centre, kommende ny struktur samt personalesituationen, og vi fra Ældrerådet har kunnet bidrage med aktuelle sager.

Desværre ser det ud til at disse beboer-Familierådsmøder nedlægges, da lederne angiveligt ikke har tid til at deltage.

Gert Johansson har den 6. og 7. maj 2024 været på Ældrekonference og repræsentantskabsmøde på Hotel Nyborg Strand.

Anita Mortensen
Formand for SOS-gruppen

Danske Ældreråd. (Landsdækkende)

<http://danske-aeldreraad.dk>

Danske Ældreråd har drøftelser med relevante regeringsudvalg, og er høringsberettiget i alle lovforslag, der vedrører de ældre, og derigennem støtter Danske Ældreråd de lokale ældreråds arbejde. Danske Ældreråd fungerer som en paraplyorganisation for de lokale ældreråd, og rådets ansatte er behjælpelig med at udrede f.eks. juridiske problemstillinger.

Dansk Ældreråds mission er at medvirke til at skabe anerkendelse af ældrerådernes arbejde, så ældrerådene får øget indflydelse på ældrepolitikken i kommunerne. Danske Ældreråd afholder forskellige møder, temadage og kurser.

Afslutning.

2024 har været et aktivt år for Ældrerådet.

Der har været flere besøg på Plejecentre, og det har været meget interessant at se hvordan man de forskellige steder tager hånd om og passer på de ældre. Der er naturligvis forskel på hvordan dagligdagen forløber, og det skal der også være. Det var fint at se hvordan Klippebo var blomstret op efter at Lene Olsen for en tid var tilbage.

Vi skal her tilføje et stort tillykke til Plejecentret Aabo i Aakirkeby som har vundet en flot titel som Danmarks næstbedste Plejehjem/Center. Flot flot.

Hvert år bruges der megen tid på efterårets budgetforhandlinger. Det fylder meget, og vi udarbejder en del høringssvar i den forbindelse. Det ser i år ud til at det ikke går så voldsomt meget ud over ældreområdet som først antaget, men en del nedskæringer har der været. Ældrerådet har eksempelvis ikke længere midler til at afholde større arrangementer for ældre, samt deltage i forskellige møder på den anden side vandet.

Den nye affaldssortering har ligeledes fyldt meget, og gør det stadig. Der er flere henvendelser om hvor svært det er for ældre gangbesværede m.m. at komme af med deres affald. Ældrerådet havde tidligt på året BOFA på besøg for at fortælle om alt det nye der kommer til at foregå.

Plejecenter Snorrebakken havde 10 års jubilæum den 23. august og Ældrerådet deltog i jubilæumsfesten og bidrog med et Æbletræ som gave til at plante udenfor.

Den 18. juni var Ældrerådet inviteret på besøg hos Rønne Havn. Det var vældig interessant at høre om alle de fantastiske projekter der er og skal sættes i værk. Meget spændende dag.

Næste år er der valg til et nyt Ældreråd, og i løbet af foråret skal der tages fat på forberedelserne af valget som foregår i november 2025.

Vi har endnu et par besøg til gode på plejecentre, og der vil helt sikkert komme mange andre spændende opgaver som Ældrerådet skal tage sig af.

Vi har et godt velfungerende samarbejde i Ældrerådet, og skulle nogen have lyst, er de meget velkomne til at stille op til valget i 2025.

Vibeke Møller Jensen
næstformand